

“จะได้กลับบ้านไหม”: คำถามที่รอคำตอบ “Will I Be Able to Return Home?”: A Question Still Awaiting an Answer

เบญจรัตน์ เรืองศิริ¹
Benjarat Ruengsiri¹

Received: May 9, 2026 Revised: June 8, 2026 Accepted: June 13, 2026

เราทุกคนต่างก็มีสถานที่ที่อยากจะกลับไปในวันที่เราสึกเหนื่อยล้าที่สุด เราเรียกสถานที่นั้นว่า “บ้าน” แต่สำหรับผู้ป่วยบางคน การกลับบ้านนั้นอาจเป็นความหวังสุดท้ายในชีวิตที่ไม่อาจเป็นจริง เรื่องราวที่เราจะเล่าต่อไปนี้เป็นประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับแผนการรักษาแบบประคับประคอง ใน 2 สัปดาห์สุดท้ายของการฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาลปี 2 เทอม 3 วันนั้นเป็นวันที่เราขึ้นไปดู assignments และเลือกผู้ป่วยที่เราจะดูแล เราสังเกตเห็นผู้ป่วยเตียงที่อยู่ริมหน้าต่าง เป็นหญิงชรารูปร่างผอมมาก ดูอ่อนเพลีย ใส่สายออกซิเจน ปลายเตียงนั้นมีเครื่องมอนิเตอร์สัญญาณชีพพร้อมสายระยะยาว ผู้ป่วยนอนนิ่งสงบ มีชายวัยใกล้เคียงกันนั่งอยู่ข้างเตียง กุมมือผู้ป่วยไว้ตลอด ไม่รู้ว่ามื่อะไรมาคลไคลในตอนนั้น เราเลือกผู้ป่วยเตียงนี้ในทันที เราเข้าไปขออนุญาตซักประวัติของผู้ป่วยจากญาติ ญาติไม่ได้บอกตรงๆ ว่าผู้ป่วยเป็นโรคอะไร บอกเพียงอาการต่างๆ ระหว่างที่ซักประวัติ ผู้ป่วยหันมาพูดกับเราว่า “กลับบ้านได้ไหม” ยอมรับเลยว่าตอนนั้นเราก็ก

ไม่รู้ว่าตอบยังไง เรายังไม่ได้ดู chart ไม่รู้ว่าผู้ป่วยเป็นโรคอะไรหรือเป็นหนักแค่ไหน ญาติตอบคำถามกับผู้ป่วยแทนว่า “เดี๋ยวรอเจอหมอก่อนนะ หมอเขาจะบอกว่าให้กลับบ้านไหม” ญาติยืมให้ผู้ป่วยและหันกลับมาชี้ให้เรา ในใจเราตอนนั้นก็ยังคงคิดว่าเขาจะหายกลับบ้านแล้ว คงต้องเปลี่ยน case แน่เลย

เมื่อเราไปดู chart ก็พบว่าผู้ป่วยเป็นมะเร็งกระเพาะอาหารระยะสุดท้ายแล้ว มีแผนการรักษาแบบประคับประคอง เราค่อนข้างตกใจเพราะไม่ได้คิดว่าผู้ป่วยจะเป็นโรคที่รุนแรงขนาดนี้ เรากลับห้องพักไปเขียนรายงานและแผนการพยาบาล เขียนไปก็คิดถึงเรื่องของผู้ป่วยไป มีทั้งความรู้สึกสงสารและสงสัย ความรู้สึกที่รู้ว่าตนเองกำลังจะต้องจากไป เขาและครอบครัวทำใจยอมรับมันได้อย่างไร เรายังไม่เคยเสียใจคุณป้าไปจากโรคอะไร เป็นเรื่องที่ทำให้ได้ยากมาก ๆ เป็นเราคงยิ้มออกมาไม่ได้ด้วยซ้ำไป เป็นครั้งแรกที่เราเก็บเรื่องราวของผู้ป่วยมานอนคิดอยู่ทั้งคืน เรากลัวเขาจะไปเหมือนป้าเรา เราอยากให้เขาได้กลับบ้านก่อนที่จะไป ไม่เหมือนป้าเราที่ไม่ได้กลับ

¹ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

¹ 2nd-year Nursing Student, Phrapokklao Nursing College, Chanthaburi, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute, E-mail: benjarat0498@gmail.com

ในวันต่อมา เราเดินขึ้นมานวอร์ดกับเพื่อนก่อนที่จะเข้าไปในห้องพัก พี่ผู้ช่วยพยาบาลหยุดเราไว้แล้วพูดว่า “น้องใช้ไหมที่ดูแลเตียงนี้ เขาเสียแล้วนะเมื่อคืน” วินาทีนั้นหัวใจเราหล่นวูบลงทันที เหมือนทุกอย่างรอบตัวเงียบไปชั่วขณะ น้ำตาเอ่อขึ้นมาโดยไม่ทันตั้งตัว เราพยายามกลืนไว้แต่สุดท้ายก็ไหลออกมาอย่างหยุดไม่อยู่ ภาพตอนที่ผู้ป่วยถามเราว่า “จะได้กลับบ้านไหม” ย้อนกลับเข้ามาในหัวอีกครั้ง เรารู้สึกใจหายและทำอะไรไม่ถูก ได้แต่เดินตามเพื่อนเข้าไปในห้องพักด้วยความรู้สึกหนักอึ้ง เพื่อนๆ พยายามเข้ามาปลอบ บอกเราว่าเป็นเรื่องที่ต้องเจอในการขึ้นนอร์ด แต่ตอนนั้นเรายังจมอยู่กับความรู้สึกเสียใจและตกใจ เพราะไม่คิดว่าการจากลาจะเกิดขึ้นเร็วขนาดนี้ ทั้งที่เมื่อวานผู้ป่วยยังพูดคุยกับเราอยู่เลย

ไม่นานหลังจากนั้น เพื่อนอีกคนเดินมาบอกว่าเกิดการสื่อสารผิดพลาด ผู้ป่วยที่เสียชีวิตไม่ใช่เตียงที่เราดูแล แต่เป็นผู้ป่วยเตียงตรงกันข้าม ตอนนั้นเรารู้สึกโล่งใจขึ้นมาชั่วขณะ เหมือนได้ยกก้อนหินหนักๆ ออกจากอก แต่ในขณะเดียวกัน ความรู้สึกเศร้าก็ยังคงอยู่ เพราะสุดท้ายแล้วก็ยังมิผู้ป่วยคนหนึ่งจากไปอยู่ดี เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้เราได้เห็นว่า ความตายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในโรงพยาบาล และแม้เราจะเป็นเพียงนักศึกษาพยาบาลที่เพิ่งเริ่มฝึกปฏิบัติ แต่การได้อยู่ใกล้ชิดผู้ป่วย ได้พูดคุยและดูแลเขาเพียงช่วงเวลาสั้นๆ ก็ทำให้เกิดความผูกพันมากกว่าที่คิดไว้ เราจึงเข้าใจมากขึ้นว่า การเป็นพยาบาล เราต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง เพราะเราไม่เพียงแต่ต้องดูแลผู้ป่วย หลังจาก que ผู้ป่วยเสียชีวิตเรายังต้องดูแลความรู้สึกของญาติและปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในสัปดาห์นั้นเราได้อยู่กับผู้ป่วย ช่วยเหลือดูแล สุวิชาส่วนบุคคลต่างๆ ทุกวัน เราเห็นญาติของผู้ป่วยที่ผลัดกันมาเฝ้าดูแลอยู่ข้างเตียงตลอด บางครั้งก็ช่วยเช็ดหน้า เช็ดตัว และพูดคุยกับผู้ป่วยเบาๆ ภาพนั้นทำให้เรารู้สึกถึงความรักและความผูกพันของครอบครัว แม้ทุกคนอาจรู้ผลการรักษาอยู่แล้ว แต่ก็ยังเลือกอยู่

เคียงข้างผู้ป่วยจนถึงช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิต สิ่ง que ทุกคนหวังร่วมกันในตอนนี้เป็น คือ อยากให้ผู้ป่วยได้กลับบ้าน แต่ด้วยอาการของผู้ป่วยที่ไม่สามารถรับประทานอาหารทางปาก หากกลับบ้านไปก็เกรงว่าอาการจะทรุดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อญาติได้คุยกับแพทย์แล้วจึงตกลงกันว่าจะย้ายผู้ป่วยไปที่ตึกชีวภิบาลซึ่งมีความสงบมากกว่า ตอนที่เราได้ยินว่าจะย้ายผู้ป่วย เรารู้สึกใจหายเล็กน้อย แต่ก็ไม่ได้คิดนาน แต่กลับรู้สึกผูกพันอย่างบอกไม่ถูก ทุกครั้งที่เข้าไปทำการพยาบาล ผู้ป่วยมักจะมองหน้าเราแล้วยิ้มบางๆ ถึงแม้สีหน้าจะดูเหนื่อยล้าอยู่ตลอด บางครั้งผู้ป่วยก็ชอบถามว่าเราเป็นนักศึกษาปีไหน เหนื่อยไหม หรือกินข้าวหรือยัง คำถามธรรมดาเหล่านั้นกลับทำให้เรารู้สึกอบอุ่นมาก เพราะแม้ตัวผู้ป่วยเองจะกำลังเผชิญกับความเจ็บป่วย แต่ก็ยังนึกถึงคนรอบข้างอยู่เสมอ มีอยู่ครั้งหนึ่งระหว่างที่เรากำลังช่วยจัดทำให้ผู้ป่วย เขามองออกไปนอกหน้าต่างอยู่พักหนึ่งก่อนจะพูดมาๆ ว่า “อยากกลับบ้าน ไม่รู้จะได้กลับบ้านหรือเปล่า” ตอนนั้นเราได้แต่นิ่งไปชั่วครู่ ไม่รู้จะตอบอย่างไรดี เพราะลึกๆ เราก็รู้ว่าการกลับบ้านในความหมายของผู้ป่วย อาจไม่ใช่เรื่องง่ายอีกแล้ว เราเลยได้แต่ตอบไปว่า “เดี๋ยวอาการดีขึ้นก็ได้กลับบ้านนะ” แม้จะรู้ว่าเป็นคำพูดปลอบใจธรรมดา แต่ตอนนั้นเราก็อยากให้ผู้ป่วยรู้สึกมีความหวังขึ้นมาบ้าง หลังจากวันนั้นเรากลับมาคิดถึงคำพูดของผู้ป่วยอยู่หลายครั้ง จนเริ่มเข้าใจว่า บางครั้งสิ่งที่ผู้ป่วยต้องการอาจไม่ใช่การรักษาที่ซับซ้อนหรือเครื่องมือทางการแพทย์มากมาย แต่อาจเป็นเพียงการได้กลับไปอยู่ในที่ที่ตัวเองรู้สึกสบายใจที่สุด ได้อยู่กับคนที่รัก หรือได้ใช้เวลาช่วงสุดท้ายอย่างสงบเท่านั้นเอง

ประสบการณ์ครั้งนี้ทำให้เราได้เรียนรู้ว่า การเป็นพยาบาลไม่ใช่เพียงการดูแลรักษาร่างกายของผู้ป่วยเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการอยู่เคียงข้างผู้ป่วยและครอบครัวในช่วงเวลาที่ประจวบที่สุดของชีวิต บางครั้งเราอาจไม่สามารถรักษาให้ผู้ป่วยหายกลับบ้านได้ แต่สิ่งเล็กๆ อย่างการพูดคุย รับฟัง หรือการดูแลด้วยความใส่ใจ ก็อาจช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกอบอุ่นและไม่โดดเดี่ยว

ในช่วงเวลาสุดท้าย แม้ช่วงเวลาที่เราได้ดูแลผู้ป่วยคนนี้จะ
จะเป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆ แต่กลับเป็นความทรงจำ
ที่ทำให้เราเข้าใจความหมายของคำว่า “การดูแลแบบ
ประคับประคอง” มากขึ้น เราได้เห็นทั้งความเข้มแข็ง
ของผู้ป่วย ความรักของครอบครัว และหน้าที่ของ
บุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องคอยประคับประคอง
ทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยไปพร้อมกัน สุดท้ายแล้ว

เราเข้าใจว่า ไม่ใช่ทุกคนที่จะมีโอกาสได้กลับบ้านอย่าง
ที่หวัง แต่ในช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิต อย่างน้อยผู้ป่วย
ควรได้รับการดูแลอย่างดีที่สุด ได้อยู่ท่ามกลางความรัก
ความเข้าใจ และจากไปอย่างสงบ สมศักดิ์ศรีของความ
เป็นมนุษย์ และเหตุการณ์ครั้งนี้จะเป็นอีกหนึ่งบทเรียน
สำคัญที่ทำให้เราเติบโตขึ้นทั้งในฐานะนักศึกษาพยาบาล
และในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง